

mænd og Kammerater. Som sagt, jeg troer, at er der noget Sted, hvor de ville være paa deres Plads, hvor de ville kunne gjøre den største Nytte, saa maa det i Særbeleshed være i Krigen, hvor de ville kunne virke ikke alene med det naturlige Sværd, men ogsaa med det aandelige Sværd. Det er jo en alvorlig Gjærning at gaae i Krig; ja, er der nogen Gjærning, der er mere alvorlig? De Geistlige ville der finde en viid Mark for deres Virksomhed, og det undrer mig derfor saameget mere, at der er et eneste Menneſke, som tænker paa at fritage dem derfor. Ja, det ærede Medlem, der først tog Ordet til Forsvar for de Geistliges Udelukkelse, sagde, at han fandt det ikke passende at rive dem ud af deres Stilling, naar de engang være blevene ordinerede; men er det da mere passende at rive enhver som helst anden Mand ud af hans Stilling? Er ikke enhver som helst Anden i dette Stykke ligesaa uheldigt stillet? Det forekommer mig, at det maa være accurat det Selvsamme, og at man derfor ogsaa bør stille Alle paa lige Fod. Der er altsaa ikke mindste Grund til at fritage Præsterne fremfor enhver som helst Anden, og dette saameget mindre, som det ærede Medlem, der først talte i Sagen, ifjor netop fremhævede det Lighedens og Frihedens Princip, der gik igjennem hele Hærens Lov og ansøgte, at dette vilde sætte den stolteste Krone paa hele Værket; — og saa hører jeg her til min Forundring, at man tænker paa at fritage en heel Stand. Det skulde ikke undre mig, om Noget kunde komme og foreslaae, at da ogsaa en anden Stand skulde fritages, og at man saaledes vilde vedblive lidt efter lidt at pille fra, saa at der kom en heel Række Undtagelser. Nei, mine Herrer! Lad os trykfast gaae til at stemme for Forslaget under Nr. 2, jeg troer, at vi derved gjøre en god og smuk Gjærning ligeoverfor disse Mænd. Jeg tilraader indstændigt, at man vedtager Forslaget, og jeg haaber ogsaa, at det vil skee, da jeg til min Fornøjelse seer, at det er 7 af Udvalgets 9 Medlemmer, som have været saa fornuftige at stille det. Jeg har fundet Anledning til at sige dette Par Ord, i Modsetning til at ærede Medlemmer, og navnlig det første Medlem, der talte, med saa stor Styrke fremhævede det Urigtighede, at de Geistlige skulde være værnepligtige,

og navnlig paa Grund af, at den ærede Minister sluttede sig til dem; thi det har jo ikke saa Lidet at betyde, naar en Minister vil benytte sin Stilling til at gjøre sin Indflydelse gjælbende paa Forsamlingen. Jeg vil saaledes haabe, at dette Forslag bliver vedtaget trods de vægtige Stemmer, der have reist sig imod det.

J. M. Hansen: Da intet af de Medlemmer, som have stillet Forslaget under Nr. 2, har havt Ordet, troer jeg at skylde Thinget som Medforslagsstiller at sige et Par Ord derom. Den ærede Ordfører begyndte med at anføre de Grunde, der have bragt Fleertallet til at stille Forslaget, og han sagde ganske rigtigt, at den første var den, at vi gjerne vilde have Loven om Hærens Ordning respeceret. Denne Lovs § 7 siger, at alt det i Regimentsrullerne optagne Mandskab, der findes tjenstbygtigt, skal udskrives til den egentlige Krigstjeneste eller som Militairarbejdere; men man vil nu slaae en Streg over denne Paragraph. Dette vilde virkelig være, at den lovgivende Magt slog sig selv paa Munden, naar man saaledes, efter ifjor at have vedtaget som Princip, at Alle skulde være værnepligtige, at det var Noget, Ingen skulde kunne undgaae, naar han var tjenstbygtig, ja, efter endog at have takket Krigsministeren og Regjeringen for, at den havde sluttet sig til dette Princip, nu pludselig, neppe et halvt Aar efter, vilde afvige fra dette Princip. Det har meget undret mig, at et saadant Forslag kunde fremkomme fra Regjeringen, og det kan endog berettige til en Frygt for, at man efterhaanden vil see at komme bort fra flere af de Hovedprinciper, som ere nedlagte i Loven om Hærens Ordning; man begynder paa et Sted, hvor man maa tale til Følelsen, fordi man ingen Grunde har til dem med at indvirke paa Forstanden. Dette er min første Grund til, at jeg finder det urigtigt at stemme for Lovudkastet i dette Punkt, men foreslaaer, at vi i saa Henseende holde os til Loven om Hærens Ordning, og jeg haaber ogsaa, at det ærede Thing vil stemme for Forslaget under Nr. 2. — Naar den ærede Ordfører har ansøgt, at de Fleste af den studerende Klasse have et daarligt Syn, skulde det undre mig, om han turde paastaae — han paastod det